

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації ВОРОНИ Анни Володимирівни на тему «Формування сталого інноваційного розвитку національної економіки», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Наукова новизна дослідження полягає в поглибленні теоретичних засад та розробці комплексу науково-практичних рекомендацій щодо забезпечення сталого інноваційного розвитку національної економіки.

Автором уперше запропоновано методичний підхід до оцінки ефективності національної інноваційної політики, використання якого сприятиме побудові ефективної інноваційної інфраструктури та дозволить оцінювати інноваційну ефективність на кожному етапі інноваційного процесу. Унікальність авторської методики оцінки ефективності інноваційної політики полягає в тому, що вона оцінку такої ефективності на основі групування індикаторів за економічним, соціальним, гуманітарним та екологічним блоками, що безпосередньо корелюється з ідеологією сталого розвитку економіки.

Дисертантом удосконалено концептуальні засади формування національної інноваційної політики з урахуванням інституційної та інфокомунікаційної структури сталого інноваційного розвитку, які ґрунтуються на цілях сталого інноваційного розвитку національної економіки, а також чіткій структуризації її складових компонент у контексті основних етапів процесу управління інноваційним розвитком (планування, стимулювання, регулювання, контроль).

Розвинуто теоретичні основи дослідження сталого інноваційного розвитку національної економіки через обґрунтування його характерних рис, передумов та парадоксів, а також уточнення поняття «сталий інноваційний розвиток національної економіки», що є підґрунтям формування сучасної національної інноваційної політики та механізму виробництва та реалізації інновацій в умовах сталого інноваційного розвитку національної економіки.

Узагальнено передумови визначення ефективності фінансування інноваційних проектів через використання економіко-математичної моделі аналізу можливостей комерціалізації інноваційного продукту за умови раціонального використання необхідних для його створення обмежених ресурсів, що дозволяє оцінити ризик здійснення інноваційного проекту для інвестора, який фінансує виробництво інновації.

Автором запропоновано підходи до структурування інформаційних ресурсів на різних стадіях інноваційного процесу, що ґрунтуються на структурно-логічній моделі прозорості виробника інновацій, використання якої забезпечить виробникові інновацій якісний перехід до інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку на національному та міжнародному рівнях за рахунок прозорості корпоративного управління.

Сучасні соціально-економічні процеси та зростаючі темпи науково-технічного прогресу обумовлюють необхідність інтенсифікації процесів сталого інноваційного розвитку господарського механізму України, формування цифрової «економіки, випереджаючих техніко-технологічних ініціатив у межах VI та VII техноукладів та створення прогресивного наукового доробку.

При цьому широкі можливості сталого інноваційного зростання та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки обумовлюються як наявністю значних інтелектуальних ресурсів в країні, так і зростанням зацікавленості вітчизняних підприємств щодо інноваційного шляху розвитку та раціонального природокористування. Однак, сучасна практика побудови механізмів активізації останніх реалізується в умовах виражених диспропорцій у територіальному та галузевому розвитку країни та відносно низької швидкості модернізації матеріально-технічної бази економіки, підтримці великими інвесторами технологій III та IV технологічних укладів та нечіткого розуміння зв'язку між запитами ринку та використовуваними технологіями. Все це не лише посилює диференціацію вихідних передумов формування інноваційного потенціалу як рушійної сили конкурентоспроможності національної економіки, а й деталізує наявність

проблем із освоєнням нововведень, що потребує адекватних змін у інноваційній політиці та інфраструктурі нашої держави.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває удосконалення теоретико-методичних підходів та науково-практичних рекомендацій з формування сталого інноваційного розвитку національної економіки, що орієнтовані на пошук та розвиток механізмів інтенсифікації інноваційної діяльності та раціональне використання обмежених ресурсів для досягнення позитивного соціально-економічного ефекту в суспільстві шляхом створення та впровадження інновацій. У розрізі зазначеної проблематики тема дисертаційної роботи Ворони Анни Володимирівни та отримані науково нові результати є надзвичайно актуальними.

Теоретичне значення результатів роботи полягає у теоретико-методологічному забезпеченні сталого інноваційного розвитку національної економіки через розробку авторських підходів та уточнення базових економічних категорій, що збагачують сучасну економічну науку.

Серед найбільш значущих наукових результатів теоретичного та науково-методичного характеру, що відрізняються новизною слід виокремити такі:

авторське тлумачення поняття «сталий інноваційний розвиток національної економіки», що полягає у його визначенні як перманентного її стану, що ґрунтується на концепції самопідтримуваного розвитку, характеризується системною керованістю, висококонкурентним економічним середовищем та має на меті забезпечення й утримання максимального потоку сукупного доходу у найближчій та віддаленій перспективі на основі використання наукового потенціалу держави за оптимального використання обмежених ресурсів, збереження здатності екологічної системи до самовідновлення й динамічної адаптації соціальної, культурної систем до змін;

методичний підхід до оцінки ефективності національної інноваційної політики, що ґрунтується на використанні комплексного індикативного підходу на основі групування індикаторів за приналежністю до

відповідального суб'єкта на рівні бізнесу та підприємництва, держави, ринку, виробників інновацій та дозволяє оцінювати інноваційну ефективність на кожному етапі інноваційного процесу;

концептуальні засади національної інноваційної політики, які ґрунтуються на цілях сталого інноваційного розвитку національної економіки, візуалізуються через тривимірну систему координат та висвітлюють цілі першого (наукові, економічні, виробничі) учасників інноваційних процесів та другого порядку (стратегічні, соціально-екологічні, гностичні), що відображають відповідний етап формування інноваційного простору.

Практичне значення результатів дослідження ґрунтується на тому, що основні положення, викладені у дисертації Ворони А.В., доведено до рівня практичних рекомендацій щодо реалізації інфокомунікаційних технологій та макроекономічних пріоритетів сталого інноваційного розвитку національної економіки.

Викладені у дисертації прикладні розробки здобувача, зокрема, механізм виробництва та реалізації інновацій в умовах сталого інноваційного розвитку національної економіки, інтегрований механізм управління інноваційною діяльністю з урахуванням ризиків, модель аналізу можливостей комерціалізації інноваційного продукту, модель розвитку виробництва інноваційної продукції у ЗВО можуть бути використані суб'єктами інноваційної діяльності з метою забезпечення сталого інноваційного розвитку в Україні. Висновки та рекомендації, що містяться у дисертації Ворони А.В. можуть бути імплементовані в освітньо-наукову діяльність закладів вищої освіти, а також використані органами державної влади та місцевого самоврядування.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, що отримані здобувачем особисто, і які мають вагоме значення для розвитку економічної науки. Дослідження відповідає вимогам до рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ

«Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. №167).

Зміст основних положень дисертаційної роботи викладено у 16 наукових працях, з яких 9 – у наукових фахових виданнях, 2 – у виданнях іноземних держав та виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз, 5 – у матеріалах наукових конференцій:

1. Vorona A. Review of state tools that form innovation priorities of the national economy. *European Journal Of Economics And Management*. Volume 6. Issue 4. 2020. P. 29-36. URL: https://eujem.cz/wpcontent/uploads/2020/eujem_2020_6_4/06.pdf

2. Vorona A. Activation of the innovative production process in the areas of economic activity. *Political Science and Security Studies Journal*, Vol. 2, No. 2. P.86-93.

3. Bondarenko S., Makoveieva O., Niziaieva V., Vorona A. High-tech manufacturing as a determinant of the economic development. *Ukrainian Scientific Community. Social development & Security*. Vol. 10, No. 1, 2020. P. 101-112.

Особистий внесок автора: проведення історичного аналізу економічних явищ у глобальному аспекті державної політики розвитку високотехнологічного виробництва, що дасть можливість застосування досвіду в інноваційно-інвестиційному розвитку економіці України.

4. Ворона А. В. Регулювання інноваційного розвитку національної економіки. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: Актуальні питання науки і практики*. 2018, № 12. С. 142-155.

5. Ворона А. В. Світовий досвід управління інноваційним розвитком. *Економіка та Держава*. 2020. №1. С. 132-138. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2020/26.pdf

6. Ворона А. Інноваційна діяльність підприємств як системоутворюючого складника механізму сталого інноваційного розвитку національної економіки. *Journal of Scientific Papers "Social Development and Security"*. Vol. 10, No. 6. 2020. С. 202-214. URL: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/312/341>

7. Ворона А.В. Глобальні чинники впливу на інноваційний розвиток національної економіки. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. №3/1. С. 32-36. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/263>.

8. Ворона А.В. Інновації як продукт наукової діяльності та основа зеленої економіки держави. *Вісник ОННУ ім. І.І. Мечнікова*. 2020. Т.25. вип.2 (81). С. 13-18.

9. Ворона А.В. Інноваційна активність підприємств як перспектива розвитку національної економіки України. *Ефективна економіка*. Електронний журнал. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7747>

10. Ворона А.В. Інноваційне спрямування розвитку національної економіки: сутність та передумови формування. *Вісник Черкаського університету. Серія економічні науки*. 2017. №3. Частина 2. С. 57- 64.

11. Ворона А.В. Складники управлінських технологій механізму сталого інноваційного розвитку національної економіки. *Економіка і організація управління*. 2020. № 2 (38). С. 124-133.

12. Ворона А. Використання досвіду розвинених країн для створення української стратегії інноваційного розвитку національної економіки: *International scientific conference eastern european conference of management and economics* (Ljubljana, May 24, 2019). Ljubljana: Ljubljana School of Business. 2019. P. 113-115.

13. Ворона А. В. Аналіз інноваційного розвитку окремих країн світу. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (Переяслав-Хмельницький, 29 березня 2019 р.). Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 45. С. 30-32.

14. Ворона А. В. Визначення індикаторів інноваційного розвитку національних економік. *Development of Socio-Economic Systems in a Global Competitive Environment: матеріали II International Scientific Conference* (Le Mans, May 24th, 2019). Le Mans, France: Baltija Publishing. 2019. P. 24-27.

15. Ворона А. В. Інноваційне спрямування розвитку національної економіки. *Сучасні тенденції розвитку менеджменту та фінансово-*

економічної безпеки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Черкаси, 26 листопада 2018 р.). Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 25-28.

16. Ворона А. В. Політична складова стратегії інноваційного розвитку економіки. *Economy and society: the modern foundation for human development*: матеріали III international scientific conference (Leipzig, April 26th, 2019). Leipzig, Germany, 2019. Part I. С. 17-19.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

На підставі вищезазначеного рекомендуємо дисертацію Ворони Анни Володимирівни на тему «Формування сталого інноваційного розвитку національної економіки» до захисту на підставі п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. у спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеню доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензенти:

професор кафедри менеджменту та поведінкової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса, д-р економічних наук, професор

К.С. БЕЗГІН

завідувач кафедри менеджменту та поведінкової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса, д-р економічних наук, професор

О.А. ДОРОНІНА

